

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2019_ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **«072 Фінанси, банківська справа та страхування»**
за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»
на тему:
УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконавець:

студентка факультету ЦЗВФН
Пономаренко Т.Ю.

/підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., ст.викладач Астахова Н.І./підпис/

ОДЕСА, 2019 рік

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Сьогодні велике значення в процесі діяльності підприємства, в забезпеченні його фінансової стійкості і платоспроможності, прибутку та рентабельності належить оборотного капіталу. За своєю економічною природою це грошові кошти, авансовані для обслуговування поточної виробничо-комерційної діяльності та покликані забезпечити її безперервність і ритмічність. При нестачі оборотного капіталу, підприємству доводиться брати позики, і не завжди на вигідних умовах, а це знижує фінансову стійкість бізнесу і веде до падіння прибутку. Але занадто великий оборотний капітал, так само не є оптимальним: компанія не використовує ресурси для розвитку нових проектів.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні особливостей управління оборотним капіталом суб'єктів господарювання.

Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити наступні **завдання**:

- 1) з'ясувати економічну сутність та структуру оборотного капіталу;
- 2) визначити поняття, завдання та принципи управління оборотним капіталом підприємства;
- 3) охарактеризувати систему та політику управління оборотним капіталом підприємства;
- 4) провести оцінку фінансового стану ПАТ «Одескабель»;
- 5) проаналізувати динаміку, склад та ефективність використання оборотного капіталу ПАТ «Одескабель»;
- 6) здійснити аналіз факторів впливу на оборотність оборотного капіталу ПАТ «Одескабель»;
- 7) розробити рекомендації щодо формування системи стратегічного управління оборотним капіталом ПАТ «Одескабель»;
- 8) запропонувати напрями удосконалення механізму управління елементами оборотного капіталу ПАТ «Одескабель»;
- 9) провести прогнозування оборотного капіталу промислового

підприємства засобами математичного моделювання.

Об'єктом дослідження в роботі є процес управління оборотним капіталом суб'єктів господарської діяльності.

Предметом дослідження в роботі є теоретичні та практичні питання управління оборотним капіталом промислового підприємства ПАТ «Одескабель» та напрями його удосконалення.

Методи дослідження. Методичну основу роботи становлять загально-наукові та спеціально-наукові методи наукового пізнання. В процесі написання роботи були використані такі дослідницькі методи, як: метод ключових понять, системний аналіз, групування, порівняння (при дослідженні теоретико-методологічних засад управління оборотним капіталом підприємства); економіко-статистичний аналіз, методи вертикального та горизонтального аналізу, графічний та табличний методи (під час аналізу під фінансово-господарської діяльності підприємства та практики управління оборотним капіталом в ПАТ «Одескабель»); наукова абстракція та узагальнення (під час розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності управління оборотним капіталом промислового підприємства).

Інформаційну базу дослідження складають фінансова та статистична звітність ПАТ «Одескабель», підручники та монографії, наукові статті, аналітичні доповіді вітчизняних і зарубіжних вчених в сфері фінансового менеджменту, електронні ресурси світової мережі Internet.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 публікація: Управління оборотним капіталом підприємства// Збірник тез конференції « Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами» ДВЗН «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», 2019 рік.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретико-методологічні засади управління оборотним капіталом підприємства»* розглянуто економічна сутність та структура оборотного капіталу; поняття, завдання та принципи управління оборотним капіталом підприємства; Система та політика управління оборотним капіталом підприємства.

У другому розділі *«Аналіз управління оборотним капіталом ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»»* проаналізовано фінансовий стан ПАТ «Одескабель»; Аналіз динаміки, складу та ефективності використання оборотного капіталу; Аналіз факторів впливу на оборотність оборотного капіталу ПАТ «Одескабель»

У третьому розділі *«Підвищення ефективності управління оборотним капіталом пат «Одескабель»»* запропоновано підвищення ефективності управління оборотним капіталом пат «Одескабель»; Удосконалення механізму управління елементами оборотного капіталу; Прогнозування оборотного капіталу підприємства засобами математичного моделювання

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з них такі:

1. Під поняттям оборотного капіталу підприємства слід розуміти авансовані кошти в елементи оборотних виробничих фондів і фондів обігу протягом операційного циклу з метою забезпечення відтворювальних процесів суб'єкта господарювання і достатнього рівня прибутковості. Велике значення має склад оборотного капіталу підприємств. Основна функція оборотного капіталу полягає в платіжно-розрахунковому обслуговуванні кругообігу матеріальних цінностей на стадіях придбання, виробництва та реалізації.

2. Під управлінням оборотним капіталом підприємства слід розуміти цільову комплексну програму впливу на оборотний капітал та його елементи, спрямовану на узгодження кількісних та якісних параметрів стану й

ефективності управління оборотним капіталом з цілями й завданнями підприємства, яка забезпечує ефективність використання оборотних активів. Завдання управління оборотним капіталом полягають у формуванні його достатнього обсягу та раціональної структури; визначенні потреби в власному оборотному капіталі, що забезпечує платоспроможність підприємства; оптимізації структури джерел фінансування оборотного капіталу; ефективному його використанні. До принципів управління оборотним капіталом необхідно віднести принципи взаємопов'язаності, своєчасності, координації, безперервності, оптимальності та раціональності.

3. Система управління оборотним капіталом необхідно розглядати як систему узгоджених між собою принципів, задач, елементів та методів, які регулюють процес розробки та реалізації управлінських рішень щодо регулювання руху оборотного капіталу в чітко заданих параметрах. В свою чергу політика управління оборотним капіталом є частиною загальної фінансової стратегії підприємства і полягає в формуванні необхідного обсягу і структури оборотного капіталу, джерел його покриття і співвідношення між ними, достатнього для забезпечення довгострокової виробничої і ефективної фінансової діяльності підприємства.

4. В роботі розроблені рекомендації щодо формування системи стратегічного управління оборотним капіталом ПАТ «Одескабель». Стратегія управління оборотним капіталом в ПАТ «Одескабель» має бути спрямована на максимізацію прибутку підприємства за рівня прийнятного ризику для його діяльності, раціонального формування та використання достатнього обсягу оборотного капіталу, що забезпечить оптимальне співвідношення між платоспроможністю та рентабельністю підприємства. За умови дотримання ефективної політики управління оборотним капіталом ПАТ «Одескабель» можна досягти наступного: забезпечення безперебійної роботи підприємств; прискорення обороту оборотних коштів; максимізація прибутку.

5. Важливим завданням фінансового менеджменту в ПАТ «Одескабель» повинно бути ефективне управління такими елементами

оборотного капіталу, як запаси, дебіторська заборгованість та грошові кошти. Управління запасами в ПАТ «Одескабель» повинно являти собою частину загальної політики управління оборотними активами підприємства, що полягає в оптимізації розміру і структури запасів товарно-матеріальних цінностей, мінімізації витрат щодо їх обслуговування та забезпечення ефективного контролю за їх рухом. З метою вдосконалення управління запасами доцільно: провести аналіз запасів, розрахувати оптимальні розміри основних груп поточних запасів; оптимізувати загальну суму запасів, які включаються в оборотні активи; побудувати ефективну систему контролю за рухом запасів. Система управління дебіторською заборгованістю в ПАТ «Одескабель» повинна представляти собою частину загального управління оборотними активами й маркетингової політики підприємства, що спрямована на розширення обсягу реалізації продукції та полягати в оптимізації загального розміру цієї заборгованості та забезпеченні своєчасної її оплати. В роботі запропонована модель управління дебіторською заборгованістю, яка складається з десяти блоків, що відображають необхідні дії та заходи, реалізація яких сприятиме результативному здійсненню управлінських рішень у сфері управління дебіторською заборгованістю. Також в роботі запропонована система заходів, спрямованих на посилення роботи зі стягнення дебіторської заборгованості. Метою фінансового менеджменту в процесі управління грошовими коштами ПАТ «Одескабель» повинна бути оптимізація їх загального середнього поточного залишку з позиції забезпечення постійної платоспроможності підприємства, що передбачає виконання наступних завдань: визначення мінімальної необхідної потреби в грошових коштах; мінімізація втрат грошових коштів від інфляції; забезпечення прискорення оборотності грошових коштів; забезпечення рентабельного використання тимчасово вільних грошових коштів.

6. Для прогнозування розміру оборотного капіталу ПАТ «Одескабель» рекомендовано використовувати засоби економіко-математичного моделювання. Для цих цілей можна застосовувати трендовий аналіз, який дає

можливість на підставі ретроспективного підходу визначити тенденцію зміни оборотного капіталу за ряд років та на підставі цього спрогнозувати їх на наступний період. Окрім цього доцільним видається застосування кореляційно-регресійного аналізу, який дозволяє прогнозувати розмір оборотного капіталу в залежності від впливу різних чинників за допомогою математичної моделі. Проведене моделювання показало, що на обсяг оборотного капіталу ПАТ «Одескабель» впливають: розмір загальних активів, власного капіталу та чистого прибутку підприємства. Обидва застосовані методи показують тенденцію до підвищення розміру оборотного капіталу ПАТ «Одескабель» в 2019-2021 роках.

АНОТАЦІЯ

Пономаренко Т.Ю. , «УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА»
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «072
Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження в роботі є процес управління оборотним капіталом суб'єктів господарської діяльності.

У роботі розглядається теоретичні аспекти управління оборотним капіталом – сутність на поняття оборотного капіталу на підприємстві. Удосконалення механізму управління елементами оборотного капіталу.

Проаналізовано фінансовий стан ПАТ «Одескабель» ; Оцінка ліквідності балансу ПАТ «Одескабель»; Аналіз оборотного капіталу ПАТ «Одескабель» та ефективності його використання; Дослідження факторів впливу на оборотність оборотного капіталу ПАТ «Одескабель» проведено за допомогою факторного аналізу;

Запропоновано рекомендації щодо формування системи стратегічного управління оборотним капіталом ПАТ «Одескабель»; запропонована система заходів, модель управління дебіторською заборгованістю; система заходів спрямованих на посилення роботи зі стягнення дебіторської заборгованості

Ключові слова: оборотний капітал, управління оборотним капіталом.

ANNOTATION

Ponomarenko T.Y. , “CURRENT CAPITAL MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE”
qualification work for a master's degree in the specialty « 072 Finance, Banking and
Insurance»
on the master's program of professional orientation
«Financial and Insurance Management»
Odessa National Economic University
Odessa, 2019

The Master's qualification work consists of three sections. The object of research in the work is the process of managing the working capital of business entities.

The paper discusses the theoretical aspects of working capital management - the essence of the concept of working capital in an enterprise. Improvement of the working capital management mechanism.

The financial condition of PJSC "Odeskabel" is analyzed; Assessment of liquidity of the balance sheet of PJSC Odeskabel; Analysis of working capital of PJSC “Odeskabel” and efficiency of its use; The research of factors of influence on the working capital turnover of PJSC “Odeskabel” was carried out by means of factor analysis;

Recommendations on forming a system of strategic management of working capital of PJSC "Odeskabel" are offered; proposed system of measures, model of receivables management; system of measures aimed at strengthening the work on the collection of receivables

Keywords: working capital, working capital management.